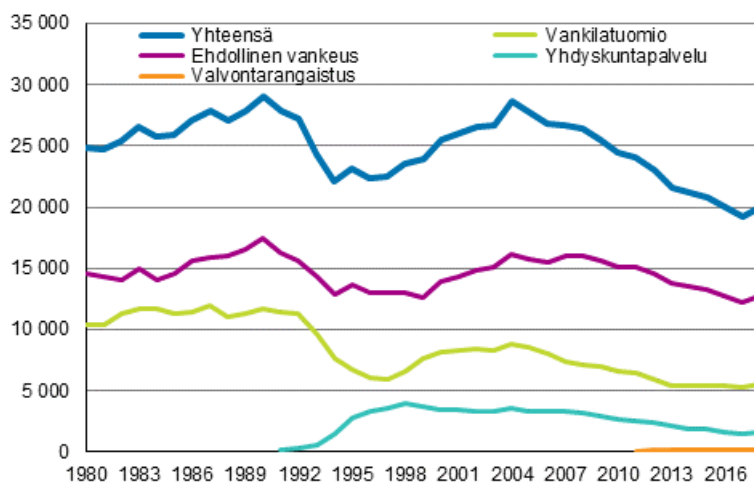

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset 2018

Vankeusrangaistuksia tuomittiin 4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2018 vankeusrangaistuksia tuomittiin 4,4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Yhteensä vankeusrangaistuksia tuomittiin 20 008. Vuodesta 2004 asti jatkunut vankeusrangaistusten määrän lasku pysähtyi vuoteen 2018. Vankeusrangaistuksista 28 prosenttia oli tuomioita, joita suoritettiin vankilassa. 64 prosenttia vankeusrangaistuksista oli ehdollisia.

Vankeusrangaistukset 1980–2018, lkm

Ehdottomia vankeusrangaistuksia tuomittiin 5 566 vuonna 2018. Näistä 11 oli elinkautisia vankeusrangaistuksia ja 479 tuomioita, joissa aiempi ehdoton vankeusrangaistus katsottiin riittäväksi seuraamukseksi. Kahdeksan vuoden tai sitä pitempiä määräaikaista ehdottomia vankeusrangaistuksia tuomittiin 71 kappaletta. Näistä 55 prosenttia oli tuomittu taposta, murhasta, surmasta tai lapsensurmasta ja 44 prosenttia huumausainerikoksista. Kaikista ehdottomista vankeusrangaistuksista alle kolmen kuukauden mittaisia oli 42 prosenttia. Näistä 46 prosenttia oli seurausta liikenne rikoksista, 31 prosenttia omaisuusrikoksista ja 8 prosenttia henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista. Keskimääräinen ehdoton vankeusrangaistus oli kestoltaan 11,2 kuukautta.

Vuonna 2018 otettiin käyttöön uusi, erityisesti vakavien rikosten uusijoille tarkoitettu rangaistus, yhdistelmä-rangaistus. Se muodostuu ehdottomasta vankeudesta ja vuoden valvonta-ajasta vankeuden jälkeen. Yhdistelmä-rangaistukseen tuomittiin vuonna 2018 neljä henkilöä.

Ehdollisia vankeusrangaistuksia tuomittiin 12 692 kertaa vuonna 2018, 4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Ehdolliset vankeudet olivat kestoltaan keskimäärin 4,3 kuukautta. Noin 37 prosenttia ehdollisista vankeustuomioista oli seurausta törkeistä rattijuopumuksista. Toiseksi eniten ehdollisia vankeusrangaistuksia tuomittiin pahoinpitelyistä.

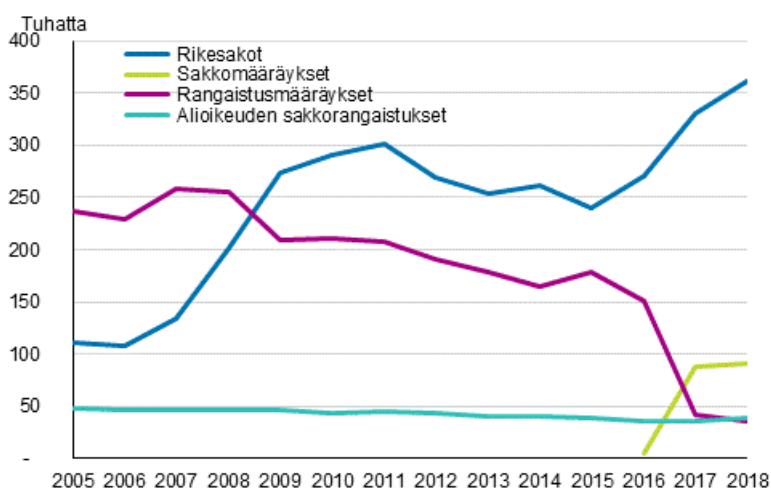
Enintään kuuden kuukauden ehdoton vankeusrangaistus voidaan tuomita valvontarangaistuksena. Vuonna 2018 ehdottomia vankeusrangaistuksia muunnettiin valvontarangaistukseksi 144 kertaa ja ne olivat kestoltaan keskimäärin 2,9 kuukautta.

Alle kahdeksan kuukauden pituinen ehdoton vankeusrangaistus voidaan tuomita yhdyskuntapalveluna, jos se ei ole seurausta kieltäytymisestä asevelvollisuudesta tai siviilipalveluksesta tai siviilipalvelusrikoksesta. Kaikista muuntokelpoisista ehdottomista vankeusrangaistuksista yhdyskuntapalveluksi muunnettiin 31 prosenttia vuonna 2018. Selvästi eniten yhdyskuntapalvelua käytettiin tuomittaessa rattijuopumuksista. Keskimääräinen yhdyskuntapalvelun kesto oli 98 tuntia.

Alioikeuksissa annettiin yli 56 000 tuomiota

Käräjäoikeuksissa annettiin 56 160 tuomiota vuonna 2018. Käräjäoikeuksien määräämiä sakkorangaistuksia oli lähes 10 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, yhteensä 39 100 (ml. oikeudessa tuomitut sakot ja rikesakot, oheissakot sekä kurinpitosakot). Käräjäoikeuksissa tuomituista päiväsakoista 19 prosenttia oli seurausta rattijuopumuksista, 14 prosenttia näpistyksistä ja 11 prosenttia pahoinpitelyistä. Ehdollisen vankeuden ohessa tuomituista oheissakoista suurin osa, yli 92 prosenttia, oli seurausta törkeistä rattijuopumuksista. Rangaistusmääräyksellä sakkoon tuomittiin 35 540 kertaa. Poliisin antamia sakkomääräyksiä oli 91 000. Noin 44 prosenttia rangaistus- ja sakkomääräyksistä oli seurausta liikenneturvallisuuden vaarantamisesta. Aiemmin liikenneturvallisuuden vaarantamisesta annettujen rangaistus- ja sakkomääräysten lukumäärä on ollut laskussa, mutta vuonna 2018 niitä annettiin lähes saman verran kuin vuonna 2017.

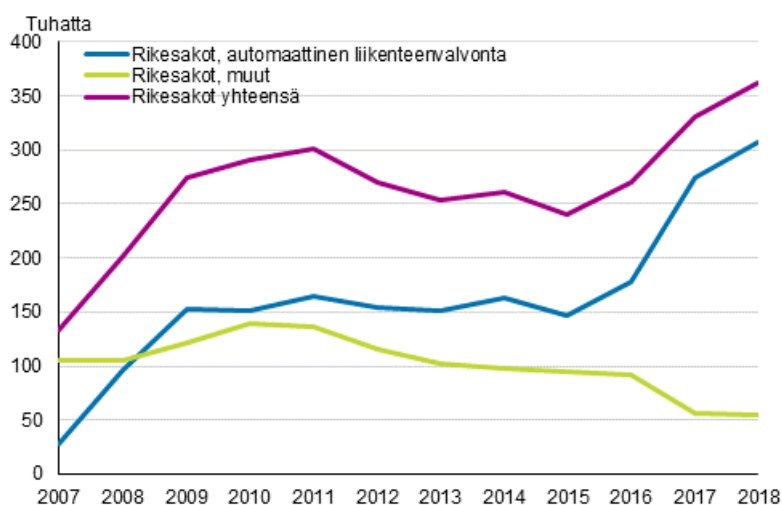
Alioikeudessa tuomitut sakkorangaistukset, rangaistus- ja sakkomääräykset ja rikesakot 2005–2018, lkm

Rikesakkoja annettiin vuonna 2018 yli 9 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, yhteensä noin 361 800. Näistä 85 prosenttia oli seurausta kameravalvonnasta. Kameravalvonnan avulla määrättyjä rikesakkoja oli 12 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Lähes puolet vuonna 2018 määrättyistä rikesakoista oli 170 euron suuruisia ja hieman yli neljäsosa 140 euron suuruisia. Rikesakoista suurin osa, 95 prosenttia, oli

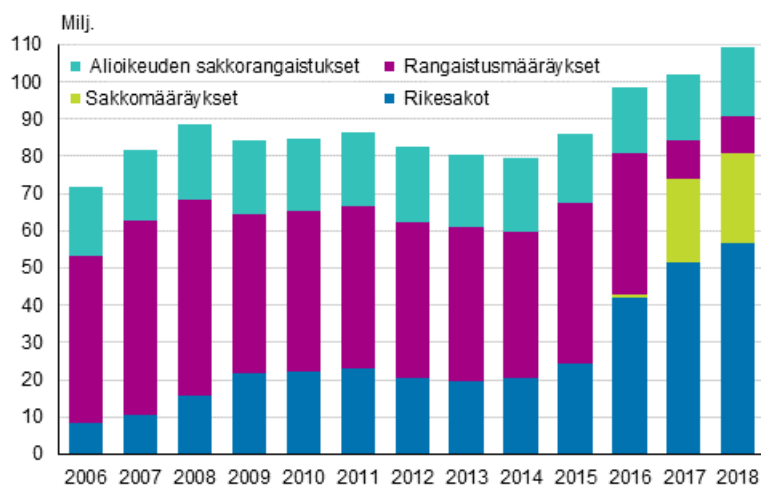
seurausta liikenne rikkomuksista. Liikenne rikkomuksista määrättiin 11 prosenttia enemmän rikesakkoja vuonna 2018 kuin vuotta aiemmin.

Rikesakot 2007–2018, lkm

Kaikkien sakkorangaistusten (ml. oikeudessa tuomitut sakot ja rikesakot, oheissakot sekä kurinpitosakot) sakkokertymä oli yhteensä yli 109,1 miljoonaa euroa vuonna 2018, yli 7 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Rikesakkoja määrättiin yli 31 000 enemmän ja sakkokertymä oli 56,7 miljoonaa euroa, 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Rangaistusmääräysten sakkokertymä oli 9,7 miljoonaa euroa ja sakkomääräysten 24,3 miljoonaa euroa. Alioikeuksissa vuonna 2018 tuomittujen sakkokertymä oli 6,7 prosenttia enemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Yhteensä alioikeuksissa tuomittiin sakkoja 18,5 miljoonan euron edestä.

Alioikeuden tuomitsemien sakkorangaistusten, rangaistus- ja sakkomääräysten ja rikesakkojen sakkokertymä 2006–2018, euroa

Lisätietoja rangaistuksista löytyy katsauksesta, tilaston [taulukot-osiosta](#) liitetaulukoista sekä [StatFin tietokantaulukoista](#).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sakot ja sakkokertymät 1995–2018 (lkm, euroa).....5

Laatuseloste: Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset.....6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sakot ja sakkokertymät 1995–2018 (lkm, euroa)

Vuosi	Alioikeuden sakkotuomiot		Rangaistusmääräykset		Sakko- määräykset		Rikesakot	
	Lkm	Milj.€	Lkm	Milj.€	Lkm	Milj.€	Lkm	Milj.€
1995	47 134	9,7	277 530	25,2			52 009	1,7
1996	44 899	9,4	269 501	24,5			63 478	2,0
1997	43 573	9,5	249 460	23,8			58 861	1,9
1998	42 288	9,8	264 930	26,8			62 006	2,0
1999	42 143	10,1	232 873	27,1			69 210	3,1
2000	44 713	12,5	196 156	29,5			103 499	7,5
2001	46 414	14,6	236 448	38,2			103 013	7,4
2002	44 462	14,1	191 011	30,9			96 608	7,0
2003	44 580	15,0	218 883	37,2			99 099	7,3
2004	48 721	17,1	232 613	41,3			109 634	8,0
2005	47 483	17,4	237 472	44,3			110 704	8,5
2006	45 804	18,2	229 731	45,0			108 203	8,3
2007	46 243	19,0	258 890	52,4			133 629	10,4
2008	46 869	20,5	255 037	52,4			201 505	15,9
2009	45 730	19,8	208 983	42,8			274 124	21,6
2010	44 068	19,5	210 906	43,0			290 828	22,3
2011	44 484	19,7	207 679	43,9			300 809	22,8
2012	43 728	20,1	191 483	41,7			269 404	20,6
2013	40 190	19,6	179 184	41,3			253 932	19,6
2014	39 665	19,8	164 431	39,2			261 300	20,5
2015	38 184	18,7	178 550	42,9			240 702	24,4
2016	36 307	17,9	151 307	37,7	4 391	1,1	270 448	41,9
2017	35 662	17,3	41 573	10,6	87 386	22,6	330 602	51,3
2018	39 106	18,5	35 537	9,7	90 996	24,3	361 752	56,7

Laatuseloste: Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset

1. Tilastotietojen relevanssi

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilasto sisältää tietoja ensimmäisessä oikeusasteessa tuomituista rangaistuksista, rangaistukseen tuomitsematta jätetyistä sekä hylätyistä ja rauenneista syytteistä. Käräjäoikeuksissa ja hovioikeudessa ensimmäisenä oikeusasteena syytettyjen lisäksi tilastossa ovat mukana syyttäjän antamat rangaistusmääräyssakot ja poliisin määräämät sakkomääräykset ja rikesakot.

Tilastossa ovat eri rangaistuksiin tuomitut rangaistuksen määrän mukaan sekä keskirangaistukset rikoksittain. Yleisiä rangaistuslajeja ovat rikesakko, sakko, ehdollinen vankeus, valvontarangaistus, yhdyskuntapalvelu ja ehdoton vankeus. Muita rangaistuksia ovat nuorisorangaistus, yhdistelmärangaistus, virkamiehille tarkoitettut rangaistukset (varoitus ja viraltapano) ja sotilaiden kurinpitorangaistukset (varoitus, poistumisrangaistus, kurinpitosakko ja aresti). Oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösakkoon. Muista rikosoikeudellisista seuraamuksista tilasto kattaa tuomioistuimen määräämän ajokiellon, liiketoimintakiellon, metsästyskiellon, eläintenpitokiellon ja sotilasarvon menettämisen. Syytettyä tai tuomittua kuvaavina tietoina ovat ikä, sukupuoli ja kansalaisuus. Usein kysytyjä tietoja, joita tästä tilastosta ei saa, ovat rikoksen uhreja ja heille tuomittuja yksityisoikeudellisia korvauksia koskevat tiedot.

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilastoon sisältyvät seuraavat henkilöt:

- käräjäoikeuksissa varsinaisessa oikeudenkäynnissä syytetyt
- hovioikeudessa ensimmäisenä oikeusasteena syytetyt
- henkilöt, joille on annettu rangaistus- tai sakkomääräys
- henkilöt, joille on annettu rikesakko
- sekä henkilöt, jotka asianomistajana, todistajana tai asiantuntijana on tuomittu rikosasiassa rangaistukseen

Yleissääntönä on, että henkilö esitetään tilastossa yhtä monta kertaa kuin hänellä on edellä mainittuja ratkaisuja vuoden aikana (henkilöiden bruttomäärä). Toinen keskeinen tilastossa sovellettava esitystapa on niin sanottu tuomion päärikossääntö. Päärikos on tilastoinnissa käytettävä käsite.

Tuomion päärikos määritetään silloin, kun vastaajan ratkaisussa on useampi kuin yksi rikos tai hylätty syyte. Jos vastaajalla on ratkaisussa vain yksi rikos tai hylätty syyte, se on tuomion päärikos. Päärikos määritetään seuraavien kriteereiden mukaisessa järjestyksessä. Päärikos on rikos, joka on johtanut ankarimpaan seuraamukseen.

1. Käytetty ankaruusjärjestys on seuraava:
  - elinkautinen vankeus
  - yhdistelmärangaistus
  - määräaikainen ehdoton vankeus
  - aikaisempi ehdoton vankeus koskee tätäkin rikosta
  - valvontarangaistus
  - yhdyskuntapalvelu
  - aikaisempi yhdyskuntapalvelu koskee tätäkin rikosta
  - nuorisorangaistus
  - ehdollinen vankeus
  - aresti
  - poistumisrangaistus
  - sakko
  - kurinpitosakko
  - rikesakko
  - varoitus
  - rangaistukseen tuomitsematta jättäminen
  - syyte hylätty
  - syyte rauennut
  - tuomittu euromääräinen uhkasakko

2. Jos päärikos on vielä löytymättä, siksi valitaan rikos, jolla on ankarin laissa säädetty rangaistusasteikko.
3. Eri rikoksista, joilla on laissa sama rangaistusasteikko, päärikos valitaan rikosnimikkeiden ensisijaisuussääntöjen avulla.
4. Kriteerien 1–3 suhteen samanlaisista rikoksista valitaan tekoajaltaan viimeisin, tai jos niitä on useita jokin niistä

Rangaistus- ja sakkomääräykset: Jos sakko on yhteinen kahdesta tai useammasta eri rikkomuksesta, rangaistus- tai sakkomääräyksen päärikos määritellään edellä mainituilla kriteereillä 2 ja 3.

Rikesakot: Tilaston perusaineistosta saadaan aina vain yksi rikkomuksen laatu ja määräyksen perusteena oleva lainkohta, joten päärikosta ei määritellä. 1.12.2016 lähtien päärikos määritellään vastaavasti kuin rangaistus- ja sakkomääräysten kohdalla. Jos sakko on yhteinen kahdesta tai useammasta eri rikkomuksesta, rikesakon päärikos määritellään edellä mainituilla kriteereillä 2 ja 3.

Vaikka tuomion päärikos onkin yleisimmin käytetty tilastoyksikkö, tilastosta on saatavissa myös kaikkien syyksi luettujen rikosten ja hylättyjen syytteiden määrät rikoksittain.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki Tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1743-16).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tiedot saadaan kolmesta eri rekisteristä: rikosasiainrekisteri, rangaistusmääräysrekisteri ja rikesakkorekisteri. Rekisterinpitäjänä näissä kaikissa on Oikeusrekisterikeskus. Uusi sakkomenettely otettiin käyttöön 1.12.2016, mistä lähtien syyttäjän rangaistusmääräykset saadaan oikeusministeriön AIPA-järjestelmästä ja poliisin sakkomääräykset sekä rikesakot poliisin PATJA-järjestelmästä. Vuoden 2016 rangaistusmääräykset ovat peräisin tammi-marraskuun ajalta vanhoista rekistereistä ja joulukuun alusta uusista järjestelmistä.

Rikostuomiosovellus (Ritu) on korvannut käräjäoikeuden ja hovioikeuden tuomiolauselmajärjestelmän (TL) 20.5.2013 alkaen. Rikostuomiosovellus on osa oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmää ja sitä käytetään yleisten tuomioistuinten tuomion tuottamisessa ja ratkaisutilojen jakelussa täytäntöönpano- ja rekisteriviranomaisille. Vuoden 2014 tiedot käräjä- ja hovioikeuksien antamista tuomioista ovat tulleet tilastokeskukseen uudesta rikostuomiosovelluksesta (Ritu).

Rikostuomiosovellukseen (Ritu) talletetaan kaikki rikosasioissa annetut ratkaisut. Lisäksi sovellukseen talletetaan ratkaisut, joissa on määrätty maksettavaksi korvauksia valtion varoista tai tuomittu valtiolle tuleva korvaus, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen. Uhkasakon ja järjestyssakon tuomitsemisesta on lisäksi talletettava ratkaisutiedot rikostuomiosovellukseen myös muissa kuin rikosasioissa.

Tilastokeskuksella oli käytössä vuodesta 1990 vielä kesään 2017 asti sovellus Tuomiolausejärjestelmä Tilastokeskukselle (TUTI). TUTI -sovellusta käytettiin rangaistusmääräysten käsittelyyn. TUTI -sovellus poistui käytöstä kesällä 2017, jonka jälkeen kaikki rangaistusmääräykset on saatu AIPA -järjestelmästä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston peittävyys on kattava, koska täytäntöönpano- ja rekisteriviranomaiset käyttävät samoja lähderekistereitä. Tilaston laatu on sidoksissa lähderekistereiden laatuun. Tilastotietoja voidaan pitää luotettavina, sillä rekistereiden puutteita ja virheitä korjataan tarkistamalla tilastoaineistoa. Esimerkiksi rikokset ja rangaistukset tarkistetaan aina keskenään. Joissakin tiedoissa puuttuvan tiedon osuus on korkea; esimerkiksi rangaistuksen tuomitsematta jättämisissä lainkohta puuttuu noin joka seitsemännessä tapauksessa. Lisäksi syytetyt useampi sama rikossyyte saatetaan kirjata lähdeaineistossa yhdeksi syytekohtakoodiksi. Mahdollinen tilastovaikutus syntyy vain, jos syytteitä tarkastellaan niiden kokonaislukumäärän, eikä ns. päärikossäännön mukaan.

Rikoksia luokiteltaessa jokaisella lainsäädännössä esiintyvällä erillisellä rangaistussäännöksellä on oma rikoskoodinsa ja -nimikkeensä. Nimikkeistö koostuu toisaalta rikoslain rikoksista ja toisaalta sen ulkopuolisista rikoksista. Rikoksen yritys esitetään lähes aina omalla nimikkeellään. Sen sijaan avunantoa ja yllytystä rikokseen ei esitetä omalla nimikkeellään, vaan sen rikoksen nimikkeellä, johon osallisuudesta on kysymys. Jokaisesta syyksi luetusta rikoksesta on kuitenkin saatavissa erillisinä tietoina, onko siihen sovellettu lainkohtaa RL 5:6§ tai 6:8§1/3 (avunanto) tai RL 5:5§ (yllytys).

Luokitus on ollut rakenteeltaan samanmuotoinen vuodesta 1977 lähtien. Sitä päivitetään vuosittain lainsäädännössä tapahtuvilla muutoksilla. Yksityiskohtaisen rikosnimikkeistön lisäksi tilastossa käytetään myös karkeampaa luokitusta.

Vuoden 2018 lakimuutoksilla päivitetty rikosnimikkeistö, joka sisältää myös kunkin rikosnimikkeen rangaistusasteikon, on saatavissa Tilastokeskuksesta.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilasto tuotetaan vuosittain ja se valmistuu seuraavan vuoden syyskuussa. Tiedot ovat lopullisia ja kuvaavat edellisen kalenterivuoden aikana tuomittuja tai määrättyjä rangaistuksia ja muita rikosseuraamuksia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja syytetyistä, tuomituista ja rangaistuksista on saatavissa veloitusetta Tilastokeskuksen verkkopalvelusta, Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilaston taulukot-osion StatFin-tietokantapalvelusta (<http://pxweb2.stat.fi>). Oikeustilastollista vuosikirjaa ei ole julkaistu painettuna versiona vuoden 2009 jälkeen.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Lainmuutokset vaikeuttavat rikoskohtaista vertailua eri vuosina. Rikoslain rikossäännökset on uudistettu monessa osassa alkaen vuonna 1991. Vankeus- ja sakkorangaistuksen tuomitseminen usean rikoksen tapauksessa muuttui 1.4.1992. Nykyisen lainsäädännön mukaan tuomitaan pääsääntöisesti vain yksi yhteinen vankeus- tai sakkorangaistus. Aiemmin, jos rikolliset teot eivät olleet tehtyjä yhdellä teolla eivätkä ne olleet saman rikoksen jatkamista, kustakin rikoksesta tuomittiin eri rangaistus, niin sanottu yksikkörangaistus. Jos eri rikoksista oli tuomittu kaksi tai useampia määräaikaisia vankeusrangaistuksia, ne yhdistettiin lisäämällä ankarimpaan yksikkörangaistukseen tai, jos kahdesta tai useammasta rikoksesta oli tuomittu yhtäläinen ankarin rangaistus, johonkin niistä enintään puolet muista rangaistuksista. Jos joku tuomittiin samalla kertaa kahteen tai useampaan sakkoon, laskettiin sakot täysin määrin yhteen.

Yhteisen vankeusrangaistuksen määräämisestä jälkikäteen luovuttiin 1.10.1997. Vanhan lain mukaan, jos ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomittua syytettiin hänen ennen tämän rangaistuksen tuomitsemista tekemästään muusta rikoksesta, rangaistus oli määrättävä niin kuin kaikki nämä rikokset olisi saatettu samalla kertaa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Uusien säännösten mukaan kyseessä olevassa tapauksessa aikaisempaa päätöstä ei enää pureta rangaistuksenkaan osalta. Sen sijaan määrätessään uudesta rikoksesta uutta rangaistusta tuomioistuin voi ottaa aikaisemman ehdottoman vankeusrangaistuksen kohtuuden mukaan huomioon rangaistusta alentavana tai lieventävänä seikkana. Vastaavasti aikaisempi yhdyskuntapalvelurangaistus voidaan ottaa huomioon uutta rangaistusta tuomittaessa. Uusiin säännöksiin sisältyy myös mahdollisuus alittaa vankeudelle laissa jostakin rikoksesta säädetty erityinen vähimmäisaika. Lisäksi kuten ennenkin aikaisempi rangaistus voidaan katsoa sellaisenaan riittäväksi seuraamukseksi myös myöhemmin käsiteltäväksi tulleesta rikoksesta.

Vuoden 2004 alusta tulivat voimaan rikoslain uudistetut 3–6 luvut. Uudistus koski kaikkien rikosten yhteisiä säännöksiä eli niin sanottuja rikosoikeuden yleisiä oppeja rangaistuksen määrään ja laatuun vaikuttavista periaatteista ja perusteista. Uudet säännökset perustuvat varsin pitkälle aikaisempaan oikeuskäytäntöön.

Valvontarangaistus tuli voimaan 1. marraskuuta 2011. Enintään kuuden kuukauden pituiseen ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomittu voidaan tietyin edellytyksin vankeuden sijasta tuomita samanpituiseen valvontarangaistukseen. Valvontarangaistus sijoittuu siis ankaruudeltaan yhdyskuntapalvelun ja ehdottoman vankeuden väliin. Tarkemmin valvontarangaistuksesta säädetään valvontarangaistuksesta annetussa laissa (330/2011). Valvontarangaistuksen ehtojen toistuva tai vakava rikkominen johtaa rangaistuksen muuntamiseen ehdottomaksi vankeudeksi.

Uusi sakkomenettelylaki (laki sakon ja rikesakon määräämisestä (754/2010)) tuli voimaan 1.12.2016. Tällä lailla kumottiin laki rangaistuspäättämismenettelystä (692/1993) ja laki rikesakkomenettelystä (66/1983). Uudessa menettelyssä poliisi-, tull- tai rajavartiomies voi tuomita liikenteeseen liittyvästä rikkomuksesta tai näpistyksestä enintään 20 päiväsakon suuruisen sakkorangaistuksen (sakkomääräys) tai enintään 1 000 euron menettämisseuraamuksen. Muissa tapauksissa syyttäjä edelleen vahvistaa rangaistuksen. Sakkomenettelyyn vaaditaan epäilyn suostumus. Vuodesta 2016 alkaen taulukoissa tilastoidaan erikseen uuden lain mukaiset syyttäjän antamat rangaistuspäättämiset ja poliisin antamat sakkomääräykset.

Uusi rangaistuslaji yhdistelmä rangaistus tuli voimaan 1.1.2018. Yhdistelmä rangaistus on erityisesti vakavien rikosten uusijoille tarkoitettu rangaistusmuoto, joka koostuu ehdottomasta vankeudesta ja sitä välittömästi seuraavasta vuoden valvonta-ajasta. Yhdistelmä rangaistus on näin ollen ankaruudeltaan elinkautisen jälkeen toiseksi ankarin rangaistus. Tarkemmin yhdistelmä rangaistuksesta säädetään yhdistelmä rangaistuksesta annetussa laissa (801/2017).

Oikeudessa tuomitut -luokka rangaistusluokituksessa käsittää vain luonnolliset henkilöt. Vuonna 2018 tuomittiin yhdelle oikeushenkilölle uhkasakko, minkä vuoksi Uhkasakko-luokka ei summaudu Oikeudessa tuomitut -tasoon samalla lailla kuin aiempina vuosina, vaan poikkeaa yhden tapauksen verran.

Keskeisin tilastoyksikkö on ollut vuodesta 1971 lähtien tuomitsemiskerran päärikos (henkilöiden bruttomäärä).

Tilasto on julkaistu vuodesta 1891 lähtien Suomen virallisen tilaston sarjoissa SVT XXIII ja Oikeus seuraavilla nimillä:

- 1891–1916 Oikeustoimi
- 1917–1924 Oikeustilasto
- 1925–1926 Rikollisuus
- 1927–1937 Rikollisuus II. Syytetyt
- 1938–1950 Rikollisuus II.
- 1951–1954 Oikeustilastoa B. Tuomioistuinten rikollisuustilasto
- –1990 Tuomioistuinten tutkimat rikokset (SVT XXIIIB tai Oikeus)
- 1991–2009 Oikeustilastollinen vuosikirja (luku 6) (Oikeus)

Aikaisemmin, vuosilta 1839–1879 tuotettiin prokuraattorin toimituskunnassa käsikirjoitettu tilasto. Ensimmäinen painettu ja julkaistu oikeus- ja rikostilasto on Keisarillisen Senaatin Prokuraattorin alamaisessa kertomuksessa rikos- ja siviilijutuista vuodelta 1880. Kertomus julkaistiin Helsingissä 1882.

Vuodesta 1891 alkaen liitettiin prokuraattorin kertomus Suomen viralliseen tilastoon. Vuonna 1892 oikeus- ja rikostilasto siirrettiin prokuraattorin toimituskunnasta vastaperustettuun oikeustoimituskuntaan; myöhemmin tilastoista huolehti oikeusministeriö. Vuodesta 1940 lähtien tilasto on laadittu tilastollisessa päätoimistossa ja Tilastokeskuksessa.

7. Yhtenäisyys

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilasto on Suomessa ainoa kattava ja säännöllisesti tehtävä tilasto eri rikoksista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista sekä niiden määrästä.

Käräjäoikeuksien toimialueet muuttuivat 1.1.2010. Tuolloin aloitti toimintansa 27 käräjäoikeutta aiemman 51 sijaan. Osa vanhoista käräjäoikeuksista säilyi ennallaan, mutta suurimmassa osassa sekä nimi että toimialue muuttuivat. Uudet käräjäoikeuksien toimialueet noudattavat pääasiassa maakuntarajoja. Uudet käräjäoikeudet on lueteltu laissa käräjäoikeuslain muuttamisesta (1751/2009). Tilastokeskuksen Syytetyt,

tuomitut ja rangaistukset -tilaston kotisivun tietokantataulukoissa on saatavilla tilastotietoja uudella käräjäoikeusluokituksella vuodesta 2009 alkaen.

Lisätietoja

Laura Lipasti   029 551 3041
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

rikos@stat.fi
http://tilastokeskus.fi/syytetyt_tuomitut_ja_rangaistukset
Lähde: Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-6680 (pdf)